

БЕКІТЕМІН:

Қарабұлақ а. ЖОББ
мектебінің басшысы
Хасен Назым

29.08.2023 жылғы

№ 1 хаттама,

педагогикалық

кеңесінде қаралды

«Жолда жүру ережелері»

оқу бағдарламасы

1-8 сыныптар

2023-2024 оқу жылы

СТАНДАРТТЫ ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ
Жол қозғалысы ережелері
жалпы білім беретін мектептердің 1-8 сыныптарына арналған

Жол қозғалысы ережелері бойынша сабақтар 1-8 сыныптар арасында айына екі реттен жиі емес, оның ішінде жол қозғалысы қауіпсіздігі және алғашқы медициналық көмек көрсету тақырыптары бойынша өткізіледі.

1-4-сыныптарда жол жүру ережелерін оқу үшін әр сыныпқа жылына 6 сағат, ал 5-8 сыныптарға жылына 10 сағат бөлінеді.

1-8 сыныптарда жол қозғалысы ережелері сабақтан тыс уақытта, сынып сағаттары есебінен оқытылады.

Жол қозғалысы ережелеріне оқыту жалпы білім беруде жүзеге асырылады мектептер, бастауыш сынып мұғалімдері, сынып жетекшілері.

Оқушылармен жол қозғалысы ережелері бойынша сабақтарды арнайы жабдықталған аудиторияда немесе арнайы көлік тұрағында (мектеп ауласында, спорт залында) оқу көрнекі құралдарын, құрал-жабдықтар мен балалар көліктерін пайдалана отырып өткізу ұсынылады. Учаскеде жолдың жүру бөлігіне жол белгілері қолданылады: қиылыстар, жаяу жүргіншілер өткелдері; Бағдаршамдар, жол белгілері және басқа да жабдықтар уақытша немесе тұрақты орнатылады. Кейбір сабақтарды көшеде, көше қиылысында, алаңда (көлік құралдары мен жаяу жүргіншілер қозғалысын, бақылау құрылғыларын көрсететін), қоғамдық көлікте өткізу ұсынылады. Сабақтарды, жеке әңгімелерді, экскурсияларды және т.б. мұғалім (сынып жетекшісі) жол полициясы қызметкерлері мен көлік жүргізушілерін тарта алады. Оқу және сабақтан тыс жұмыстар процесінде қысқаметражды фильмдер, бейнероликтер, диафильмдер, слайдтар көрсетіледі, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қауіпсіздігі бойынша викториналар, жарыстар және т.б. ұйымдастырылады, бұл оқушыларды көшеде саналы мінез-құлыққа тәрбиелеуге және жолдар, жол қозғалысы ережелерін қатаң сақтау. Әр сабақтан кейін тест сұрақтары мен тапсырмаларды пайдалана отырып, оқушылардың Жолда жүру ережесін қалай меңгергенін тексеру қажет.

«Жолда жүру ережелері» оқу пәнінің үлгілік күнтізбелік- тақырыптық жоспары
1 сыныптар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Көше күтпеген оқиғаларға толы	1	Қыркүйек
2	Жаяк жүргінші өтпелері	1	Қазан
3	Реттелетін жол қиылыстары. Бағдаршам	1	Желтоқсан
4	Автобуспен сапарға шығу	1	Наурыз
5	Қай жерде ойнауға болады және қай жерде ойнауға болмайды	1	Сәуір
6	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	6	

2 сыныптар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Білім алушылардың көшеде және жолдарда жүрудің негізгі ережелері	1	Қыркүйек
2	Реттелмейтін жол қиылыстары	1	Қазан
3	Реттеуші және оның белгілері	1	Желтоқсан
4	Трамвайда және көліктің басқа да түрлерінде сапарға шығу	1	Наурыз
5	Мектепке жол (Сенің күнделікті бағытың)	1	Сәуір
6	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	6	

3 сыныптар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Балалардың көшеде, жолда жүру ережелері	1	Қыркүйек
2	Қай жерлерден жолдан өтуге болады	1	Қазан
3	Жол жүру юелгілері және таңбалары	1	Желтоқсан
4	Жарақаттанғанда көрсетілетін алғашқы медициналық көмек	1	Наурыз
5	Сен – велосипедші	1	Сәуір
6	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	6	

4 сыныптар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Жолда жүру ережелерін білеміз бе?	1	Қыркүйек
2	Білім алушылардың топпен және қатармен жүру ережелері	1	Қазан
3	Жол жағдайларын макетте(пішімде) талдақ. Арнайы авто алаңда өткізілетін тәжірибеліу сабақтар	1	Желтоқсан
4	Темір жол өтпелдері	1	Наурыз
5	Жарақаттар кезіндеалғашқы медициналық көмек көрсету біліктілігін арттыру	1	Сәуір
6	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	6	

5-8 сыныптарға арналған жол қозғалысы ережелері жалпы білім беретін мектептер (орта мектеп үшін) Біздің қала (ауыл), аудан.

Жол-көлік оқиғаларының себептері.

Біз тұратын қала (село). Қаладағы (селодағы) көлік қозғалысы және жаяу жүргіншілер қозғалысы ең қарқынды жүретін көшелер. Мектеп ауданы және оның көлік байланыстары туралы әңгіме. Жергілікті жол полициясы басқармасының материалдары негізінде қаладағы (селодағы), облыстағы көлік санының өсуі). Халық санының өсуі. Жол-көлік оқиғаларының себептері және олардың алдын алу шаралары. Қалалық (аудандық) көлік қауіпсіздігі комиссиялары қабылдаған шаралар.

Жол белгілерінің мақсаты. Қосымша бөлімдері бар бағдаршамдар.

Жол белгілерінің мақсаты және оның көлік құралдары мен жаяу жүргіншілер қозғалысын реттеудегі рөлі. Көлденең және тік белгілер. Бір және екі қосымша секциялары бар үш секциялы бағдаршамдар. Бағдаршамның осы түрінің сигналдарының мағынасы. Бір және екі қосымша учаскесі бар үш секциялы бағдаршамдарды пайдалана отырып, қиылыстың макетіндегі қозғалыс жағдайын талдау.

Қозғалыс контроллерінің сигналдары.

Жол белгілері және олардың мақсаты.

Дене қалпы және қозғалыс диспетчері қимылдары, олардың мағынасы. Жол диспетчерінің қимылдары туралы білімдерін бекітуге арналған практикалық сабақ. Жол белгілерінің 7 тобы: ескерту, басымдық, тыйым салу, нұсқау, ақпараттық, қызметтік, қосымша ақпарат (плакаттар). Жол белгілерінің мақсаты. Жол белгілерін орнату орындары.

Жүргізуші жұмысының ерекшеліктері және оның негізгі міндеттері.

Заманауи көлік қауіпті аймақ болып табылады.

Қоғамдық көлік.

Жол қозғалысы қауіпсіздігіне ауа райының әсері.

Жүргізуші еңбегінің психофизиологиясына әсер ететін факторлар. Жүргізуші болудың қиындығы қандай? Неліктен көлік немесе автобус жүріп бара жатқанда сөйлесу арқылы жүргізушінің назарын аудара алмайсыз? Қазіргі көлік түрлерінің қысқаша сипаттамасы. Жүргізушілердің кінәсінен болатын жол-көлік оқиғаларының себептері: жылдамдықты арттыру, жаяу жүргіншілер өткелінен өту ережелерін бұзу, қоғамдық көліктердің тоқтауы, басып озу, алкогольдік немесе есірткілік масаң күйде көлікті басқару. Қоғамдық көлікті пайдалану кезіндегі қауіпсіз мінез-құлықтың негізгі ережелері. Жолаушыларды көлікке отырғызу және түсіру, қозғалыс кезінде және төтенше жағдайларда күтетін қауіптер. Жол-көлік оқиғалары, олардың себептері мен ықтимал салдары. Қысқа күндізгі жарық уақыты. Жарық, соқыр күн болуы мүмкін. Температураның ауытқуы. Аяз. Еріту. Жаңбыр, қар, тұман. Жаңбырлы ауа райында қандай қосымша қиындықтарды ескеру қажет.

Велосипед айдау.

Шығар алдында велосипедті тексеріңіз. Велосипед жабдықтары. Мұғалімнің немесе үйірме жетекшісінің бақылауымен жабық алаңда атпен жүруді үйрету. Велосипед тебуге арналған орындар. Жолдарда жүру кезінде велосипедтерді басқару құқығының жас шегі. Велосипедшілердің қатысуымен болатын жол-көлік оқиғалары және олардың алдын алу шаралары.

Жарақат алған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету.

Буыну кезіндегі алғашқы көмек көрсету ережелері және

жоғарғы және төменгі аяқтардың сынуы.

Қан кету кезінде алғашқы көмек көрсету ережелері.

Жараның асқынуларының алдын алу. Бас пен кеудеге стерильді таңғыштарды (бинттер, импровизацияланған құралдарды қолданатын шарфтар) қолдану ережелері. Бекітетін таңғышты, шиналарды немесе импровизацияланған құралдарды қолдану ережелері. Зардап шеккендерді эвакуациялау. Зардап шеккендерді зембілсіз тасымалдау әдістері. Қан кетуді уақытша тоқтату әдістері. Артерияға саусақ қысымының нүктелері. Қан тоқтататын жгутты қолдану және оны импровизацияланған құралдармен бұрау ережелері.

Мектеп оқушыларының жол қозғалысы ережелерін насихаттауға қатысуы.

Бастауыш сынып оқушыларына «Жол қозғалысы қауіпсіздігі» тақырыбында ертеңгілік ұйымдастыру. Жол қозғалысы ережелерін насихаттау үшін қабырға мөрін және мектеп радио орталығын пайдалану. Жол қозғалысы жас инспекторлары (ЖИТ) жасағының жұмысына қатысу және сабақ алдында және сабақтан кейін мектеп жанындағы патрульдеу. Жол қозғалысы ережелерін бұзушылармен жұмыс.

Қорытынды сабақ.

5 сыныптар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Біздің қала, ауыл, аудан	1	Қыркүйек
2	Жол таңбаларының белгіленуі	1	Қазан
3	Қосымша секциялары бар бағдарламалар	1	Қараша
4	Жол реттеушісінің белгілері	1	Желтоқсан
5	Жол жүру белгілері және олардың қолданысы	1	Қаңтар
6	Жүргізушінің еңбегінің ерекшеліктері мен негізгі міндеттері. Қазіргі заманғы көліу – жоғары қауіпті аймақ	1	Ақпан
7	Жол қозғалысының қауіпсіздігіне ауа-райының әсер етуі	1	Наурыз
8	Велосипедпен жүру	1	Сәуір
9	Жараланған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету. Жоғарғы және төменгі аяқ-қол дене бөліктерінің сынған немесе буын шығып кеткен кезде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері	1	Сәуір
10	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	10	

6 сыныптар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Жол жүру ережелері(қайталау)	1	Қыркүйек
2	Көлік құралдарының қозғалысы. Көлік құралдарының аялдама жолдары.	1	Қазан
3	Көлік құралдарының нөмірлік, тану белгілері мен жазбалары	1	Қараша

4	Жол-көлік оқиғасы уақытындағы оқушылардың мінез-құлқы	1	Желтоқсан
5	Түрлі жарақаттар алған жағдайдағы алғашқы медициналық көмек	1	Қаңтар
6	Жол қозғалысының қауіпсіздігі	1	Ақпан
7	Жол қозғалысына қатысушылардың құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі	1	Наурыз
8	Жаяу жүргіншілерге арналған жол жүру ережелері. Жол «Қақпан»	1	Сәуір
9	Жол-көлік оқиғаларына әкеп соқтыратын жол жағдайларын зерттеу	1	Сәуір
10	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	10	

**«Жолда жүру ережелері» оқу пәнінің үлгілік күнтізбелік- тақырыптық жоспары
7 сыныптар**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Автокөліктің еліміздің экономикасындағы рөлі.	1	Қыркүйек
2	Көлік құралдарын пайдалану ережелері.	1	Қазан
3	Көлік құралдарының аялдау және тұрақтау орындары.	1	Қараша
4	Интервал және арақашықтық. Қозғалыс жылдамдығы.	1	Желтоқсан
5	Қозғалыс жол жолағы. Басып озу.	1	Қаңтар
6	Жүргізушілердің жұмыс қабілеттілігі және олардың сенімділігі.	1	Ақпан
7	Автокөлікте медициналық қобдишаның болуы.	1	Наурыз
8	Темір жол қиылысынан өту. Қала сыртындағы жолдарда жүру ережелері.	1	Сәуір
9	велосипедшілер, мопедшілердің жолда жүру ережелері. Велосипедпен, мотоциклмен жолаушыларды және жүкті тасымалдау ережелері.	1	Сәуір
10	Қорытынды сабақ	1	Мамыр
	Барлығы:	10	

**«Жолда жүру ережелері» оқу пәнінің үлгілік күнтізбелік- тақырыптық жоспары
8 сыныптар**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Жол жүру ережесінің пайда болу. Жол белгілерінің халықаралық тілі.	1	Қыркүйек
2	Қозғалысты реттеу нысандары.	1	Қазан
3	Жол белгілері.	1	Қараша
4	Жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің міндеттері мен жол жүру ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілігі.	1	Желтоқсан
5	Бастауыш сынып оқушыларымен ЖЖЕ (жол жүру ережелері бойынша) әңгімелесу.	1	Қаңтар
6	Жол қиылысынан өту және жаяу жүргіншілер өтпелері. Қоғамдық көлік аялдамалары.	1	Ақпан
7	Жол-көлік оқиғасы уақытында есінен таңған адамдарға берілетін алғашқы медициналық көмек.	1	Наурыз
8	Буын шығып кеткен кездегі алғашқы медициналық көмек. Күйікке шалдыққан кездегі алғашқы медициналық көмек.	1	Сәуір
9	Аспалы қозғалтқышы бар велосипедтерге қойылатын техникалық талаптар. Велосипедшілер қозғалысына қойылатын қосымша талаптар.	1	Сәуір
10	Қорытынды сабақ	1	Мамыр

